

Ik begrijp dat er voorafgaand aan deadline indiening nog tijd is voor een bespreking. Hierin zou ik in ieder geval nog even bijgepraat willen worden op de stand van zaken programma Noordzee, en proces om tot besteding extra middelen CA te komen en wat dat betekent voor de instandhoudingsopgave te komen.

Aan de Minister
Van DGWB en RWS

nota

Nationaal Water Programma 2022-2027 inclusief bijlagen
en bijbehorende reactienota naar ministerraad

uiterlijk 10 februari 2021

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aanleiding

Hierbij ontvangt u het Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP) inclusief de bijlagen en de reactienota. Via deze nota vraag ik uw instemming op de tekst van het NWP inclusief de bijlagen en de reactienota. Na uw akkoord wordt het NWP met bijlagen aan de Commissie voor de Fysieke Leefomgeving (CFL) aangeboden. De behandeling in de Ministerraad is voorzien op 18 maart na bespreking in de CFL van 22 februari en de Raad voor de Fysieke Leefomgeving (RFL) van 15 maart. Deze nota ligt parallel voor bij de minister van LNV, de minister voor Nens en de minister voor VRO (en voor het Programma Noordzee bij de minister voor KenE). Vaststelling in deze MR is van belang in verband met nationale en Europese wettelijke verplichtingen. Na behandeling in de CFL worden deze stukken t.b.v. agendering in de MR voorzien van een aanbiedingsbrief aan de Tweede en Eerste Kamer nogmaals aan u voorgelegd t.b.v. agendering in de MR.

Wat is het Nationaal Water Programma?

Op grond van Europese regelgeving en de nationale Waterwet zijn iedere 6 jaar nationale plannen voor water nodig. Dit NWP beschrijft de hoofdlijnen en ambities van het nationale waterbeleid voor de periode 2022-2027: waterveiligheid, waterkwaliteit en klimaatadaptatie. Het beschrijft tevens de uitvoering daarvan en het beheer van de rijkswateren en rijkswaarwegen. Daarbij staan de wateropgaven niet op zichzelf; een integrale aanpak met andere opgaven in de fysieke leefomgeving zoals de energietransitie, woningbouw en de transitie landelijk gebied is noodzakelijk. Het NWP beschrijft hoe we hiermee omgaan en hoe we water als een leidend principe in de ruimtelijke inrichting van Nederland verder versterken. Hiermee heeft het raakvlakken met het coalitieakkoord en ook met het daarin benoemde Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Geadviseerd besluit

1. Akkoord te gaan met de teksten ten behoeve van agendering in de CFL. Dit betreft de volgende documenten:
 - Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP)
 - Stroomgebiedbeheerplannen Kaderrichtlijn Water 2022-2027 (SGBP)
 - Overstromingsrisicobeheerplan 2022-2027 (ORBP)
 - Programma Noordzee 2022-2027 (PNZ) (Aanpassing van PNZ vindt nog plaats en wordt toegevoegd voor RFL)
 - Mariene Strategie 2022-2027 (KRM)
2. Akkoord te gaan met de Reactienota t.a.v. het Ontwerp Nationaal Water Programma 2022-2027.

3. Akkoord te gaan met de Aanvulling PlanMER. Het advies van de Commissie m.e.r. heeft hiertoe geleid.
4. Akkoord te gaan met het voorstel om de uitwerking van relevante punten uit het coalitieakkoord niet in het NWP maar via aanvullende (beleids)brieven met de Tweede Kamer te delen. Eén van deze uitwerkingen gaat specifiek om de uitvoerbaarheid van de beheer- en onderhoudsopgaven.

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Ad. 1 Teksten NWP en bijlagen

Het Ontwerp NWP inclusief de bijlagen¹ en het PlanMER met Passende beoordeling is gepubliceerd op 22 maart 2021. Daarna zijn deze documenten 6 maanden ter inzage gelegd. Het PlanMER is in deze periode getoetst door de Commissie m.e.r.

NWP

De tekst van het Ontwerp NWP is verbeterd en aangescherpt naar aanleiding van:

1. zienswijzen
2. ambtshalve wijzigingen (= n.a.v. nieuwe inzichten en bestuurlijke besluiten)
3. coalitieakkoord

Een overzicht van alle wijzigingen in het NWP ten opzichte van het Ontwerp NWP is te vinden in de toelichting.

De Stuurgroep Water is op 15 december 2021 akkoord gegaan met de conceptteksten en het proces. Er is toegezegd de definitieve tekst in een schriftelijke ronde voor te leggen aan de Stuurgroep Water, ter finale bestuurlijke check op aanpassingen n.a.v. het coalitieakkoord. Het voorstel is na uw akkoord de stukken voor te leggen aan de Stuurgroep Water, parallel aan agendering in de CFL.

SGBP

Op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden iedere zes jaar Stroomgebiedbeheerplannen (SGBP-en) opgesteld. Hierin staan de doelen, het waterkwaliteitsbeeld en de maatregelen om de waterkwaliteit verder te verbeteren. De SGBP-en voor Rijn, Maas, Eems en Schelde voor de periode 2022–2027 hebben ter inzage gelegen, als bijlage bij het Ontwerp NWP.

De belangrijkste wijzigingen en aanvullingen naar aanleiding van de zienswijzen zijn:

- Actualisatie van de data, waaronder de voorziene maatregelen na verwerking van de definitieve vastgestelde plannen van waterschappen en provincies
- Aanvulling van hoofdstuk 5.5 Prognose van maatregelen naar aanleiding van de Ex Ante Analyse Waterkwaliteit (Kamerstuk 27625, nr. 555)
- Actualisatie van Hoofdstuk 6 Economische analyse betreffende de kosten en baten van het pakket maatregelen in de ontwerp-SGBP-en
- Actualisatie en verduidelijking n.a.v. eind 2021 vastgesteld 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (mestbeleid)

¹ De bijlagen bij het NWP zijn:

- de stroomgebiedbeheerplannen voor de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems 2022 – 2027 (Kaderrichtlijn Water)
- het overstromingsrisicobeheerplan voor de Nederlandse delen van de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems 2022 – 2027 (Richtlijn **Overstromingsrisico's**)
- het Programma Noordzee 2022 – 2027, inclusief het programma van maatregelen Mariene Strategie Deel 3 (Kaderrichtlijn Mariene Strategie)

ORBP

Het Overstromingsrisicobeheerplan (ORBP) beschrijft de doelen en maatregelen van het overstromingsrisicobeheer in Nederland. De doelen en maatregelen in dit ORBP komen allen voort uit bestaand, reeds vastgesteld beleid. De zienswijzen gaven geen aanleiding tot aanpassing van het ORBP.

PNZ

In aanvulling op het ontwerp PNZ is een Aanvullend Ontwerp Programma Noordzee 2022-2027 (PNZ) gepubliceerd op 9 november 2021. Het Aanvullend Ontwerp PNZ wijst windenergiegebieden op de Noordzee aan die erop gericht zijn de CO₂-uitstoot te verlagen met 55% in 2030 ten opzichte van 1990, naar aanleiding van de aanscherping van de EU-ambitie.

Het Aanvullend Ontwerp vervangt hoofdstuk 9 in het Ontwerp PNZ. Het Ontwerp PNZ bepaalde de zoekgebieden voor windenergie op zee. Een deel van deze zoekgebieden is daadwerkelijk als windenergiegebieden aangewezen in het Aanvullend Ontwerp PNZ.

Het Aanvullend Ontwerp PNZ heeft tot 21 december 2021 ter inzage gelegen. Verwerking van deze zienswijzen vindt momenteel plaats en zal leiden tot een definitief PNZ (als bijlage van het NWP). Voor de zienswijzen op het Aanvullend Ontwerp PNZ wordt een separate Reactienota opgesteld. De besluitvorming hierover zal in een aparte beslisnota vanuit het Programma Noordzee aan u worden voorgelegd, voordat agendering in de MR plaatsvindt.

KRM

De zienswijzen hebben ertoe geleid dat de Mariene Strategie deel 3 (KRM programma van maatregelen) op punten is verduidelijkt, maar hebben niet tot fundamentele veranderingen geleid. De voornaamste wijzigingen zijn een verduidelijking ten aanzien van gebieden en gebiedsbescherming en aanvullende actie op soortenbescherming, habitatversterking en habitattherstel. Daarnaast is het bestaand beleid voor vervuulende stoffen en zwerfvuil verduidelijkt.

Ad 2. Reactienota NWP

De wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen en de ambtshalve wijzigingen, betreffen voornamelijk actualisatie en verduidelijking van de teksten en leiden niet tot fundamentele veranderingen ten opzichte van de hoofdlijn van het Ontwerp NWP voor zowel het beleids- als beheerdeel. Alle ingediende zienswijzen en wijzigingen in de tekst zijn benoemd in de reactienota van het NWP. De reactienota gaat ook in op opgevraagde (wettelijke) adviezen op het Ontwerp NWP. De reactienota wordt tegelijk met het NWP gepubliceerd in maart 2022.

Ad 3. Aanvulling PlanMER

Het PlanMER inclusief Passende Beoordeling behorende bij het NWP is tegelijkertijd met het Ontwerp NWP gepubliceerd, in maart 2021. De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) heeft in juni 2021 het PlanMER getoetst op volledigheid en juistheid. De Commissie m.e.r. geeft aan dat het PlanMER compact, overzichtelijk en prettig leesbaar is. Het advies vraagt om een nadere onderbouwing van de geselecteerde beleidsvoornemens en een uitgebreidere beschrijving van de gemaakte milieu afwegingen.

Het advies van de Commissie m.e.r. heeft geleid tot een Aanvulling PlanMER, met de volgende onderdelen:

- o Voor de tien in het PlanMER beoordeelde voornemens is aangegeven
 - hoe de keuze hiervoor tot stand is gekomen

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

- welke alternatieve oplossingen zijn overwogen en waarom deze zijn afgevallen
 - welke rol het milieubelang heeft gespeeld bij de gemaakte keuzes
 - o De motivatie waarom welke voornemens wel of niet in beschouwing zijn genomen bij het opstellen van het PlanMER is uitgebreid.
- Daarnaast is in het PlanMER een verwijzing toegevoegd naar het inmiddels openbaar gemaakte rapport Milieueffectbeoordeling Deltaprogramma 2021, aangezien dit een belangrijke bron is van de informatie.

Het advies van de Commissie m.e.r. heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst van het NWP ten opzichte van het Ontwerp NWP. De Aanvulling PlanMER wordt zoals gebruikelijk gepubliceerd als onderdeel van de Reactienota. Met deze aanvulling komen we tegemoet aan het advies van de Commissie m.e.r. Het is niet standaard om Aanvullingen op milieueffectrapportages te laten toetsen. Ter informatie, 80% van de milieueffectrapportages die worden voorgelegd worden afgekeurd. Het advies wordt wel altijd ter harte genomen, organisaties stellen aanvullingen op. Maar het merendeel (twee derde) van deze aanvullingen wordt niet opnieuw voor een toets voorgelegd aan de commissie.

Ad. 4 Uitwerking coalitieakkoord

In de nu voorliggende definitieve conceptversie van het NWP wordt beperkt ingegaan op de punten uit het coalitieakkoord die het waterbeleid raken, zoals waterkwaliteit, klimaatadaptatie, water en bodem als leidend principe in de ruimtelijke ordening, en extra geld toegekend voor de budgettekorten voor beheer en onderhoud. De reden hiervoor is dat deze onderwerpen eerst nog verder uitgewerkt moeten worden voordat deze als beleid vastgesteld kunnen worden. Deze uitwerking vindt de komende 4 tot 6 maanden plaats d.m.v. beleidsbrieven. De uitkomsten daarvan kunnen niet meer voor de (wettelijke) deadline van het NWP (eind maart) opgenomen worden. Het voorstel is daarom om het coalitieakkoord vooral in de aanbestedingsbrief bij het NWP aan de Eerste en Tweede Kamer terug te laten komen, met een aankondiging van in te zetten beleidsontwikkeling en de inzet van middelen. Dit is geen ongebruikelijke route; het NWP wordt één keer per zes jaar vastgesteld en is een momentopname bij publicatie. De inhoud kan bijgesteld dan wel aangevuld worden n.a.v. de keuzes die het kabinet maakt.

Waterkwaliteit

De SGBP's zijn dé plannen voor de KRW van 2022 t/m 2027, ze zijn bestuurlijk vastgesteld en met dekking. In de Ex ante analyse waterkwaliteit is berekend hoe ver we komen met doelbereik. Hieruit bleek dat de maatregelen om vervuiling uit de landbouw te verminderen in bepaalde gebieden onvoldoende zijn om de KRW doelen tijdig te halen. Dit is uitgebreid beschreven in de Kamerbrief² van november; de getallen die daarin genoemd worden m.b.t. doelbereik gaan over deze plannen. We constateren daarin dat deze plannen niet overal tot doelbereik leiden. Dit heeft in het coalitieakkoord geleid tot extra middelen (€811 miljoen) voor de KRW. Dit maakt onderdeel uit van de totale inzet van €25 miljard voor de stikstofproblematiek. U wordt hier op korte termijn nader over geïnformeerd.

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

graag!

Budgetten BenO

In het Coalitieakkoord van eind 2021 is aangegeven dat de komende jaren structureel meer budget wordt uitgetrokken voor instandhouding van wegen, spoor, hoofdwatersysteem en vaarwegen. Het structureel extra budget loopt via een geleidelijk ingroeimodel op tot in totaal 1,5 miljard euro in 2026 voor de vier genoemde netwerken, waarvan 1,25 miljard euro voor het Mobiliteitsfonds en 0,25 miljard euro voor het Deltafonds (inclusief versnelling Deltaprogramma). De budgettaire kaders voor instandhouding zijn daarmee verruimd. Hierbij wordt het ingroeimodel vanuit het Coalitieakkoord gevolgd. Voor het Hoofdwatersysteem en het Hoofdvaarwegennet zal IenW binnen deze budgettaire kaders nog aanvullende keuzes moeten maken om de instandhoudingsopgaven op termijn beheersbaar te houden.

Datum

14 januari 2022

Onze referentie

Uitertijk bij

3 februari 2022

Bijlage(n)

7

Aan

de Minister

Van

Om de bestemming van de vooraf te bepalen keuzes gaat het van:

Toelichting

Totstandkoming NWP

Het NWP is een samenvoeging van beleid en beheer, en opgesteld door IenW (DGWB, DGLM, RWS), LNV en BZK, samen met medeoverheden, maatschappelijke organisaties, sectorpartijen, (drinkwater)bedrijven en belanghebbenden. Het Ontwerp NWP is mede tot stand gekomen via een breed participatieproces, waarbij medeoverheden en maatschappelijke partijen in een vroeg stadium betrokken zijn bij de ontwikkeling.

Politieke context

Het Ontwerp NWP is op 12 maart 2020 vastgesteld door het vorige kabinet en per brief aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarna zijn er 2 aanvullende brieven aan de Tweede Kamer gestuurd:

- op 31 mei 2021 de antwoorden op de feitelijke vragen van de Vaste Kamercommissie voor IenW over het Ontwerp Nationaal Water Programma 2022-2027 (35325-2) (TK 2020-2021, 35325, nr. 2)
- op 9 november 2021 de aanbieding van het Aanvullend Ontwerp Programma Noordzee 2022-2027 (TK 2021-2022, 35325, nr. 4).

De antwoorden op de feitelijke vragen zijn geagendeerd tijdens het Commissiedebat Water op 9 juni 2021. De resultaten van deze overleggen met de Tweede Kamer zijn meegenomen in het NWP en de bijlagen.

Wat waren de hoofdpunten van de inbreng van de TK?

Wettelijk kader

- Het NWP wordt vastgesteld en gepubliceerd door de ministers van IenW en LNV en minister voor VRO.
- Het NWP is opgesteld conform de kaders van de huidige Waterwet, maar wel in de geest van de nieuwe Omgevingswet. Dit is terug te zien in de een breed participatieproces en de integratie van beleid en beheer in één programma. Voorheen werden het Nationaal Waterplan en het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren apart ontwikkeld.
- Het NWP geldt voor de ruimtelijke aspecten als structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening.
- De NOVI bevat de strategische hoofdlijnen van het beleid voor de leefomgeving. Het NWP sluit hierop aan en werkt deze verder uit.
- In de Waterwet is bepaald dat drie plannen, die voortkomen uit verplichtingen van Europese richtlijnen, deel uitmaken van het Nationaal Water Programma. Deze zijn als bijlagen onderdeel van het NWP 2022-2027. Het betreft:
 - Stroomgebiedbeheerplannen (vanuit de Kaderrichtlijn Water)

- o Overstromingsrisicobeheerplan (vanuit Richtlijn Overstromings Risico's)
- o Het Noordzeebeleid inclusief maritiem ruimtelijk plan (vanuit Kaderrichtlijn Maritieme Ruimtelijke Planning) en programma van maatregelen Kaderrichtlijn Mariene Strategie, samen het Programma Noordzee

Vertraging i.v.m. Corona

Op grond van de Waterwet moet in een cyclus van 6 jaar het NWP en bijlagen worden herzien. Ten gevolge van Corona is vertraging opgetreden in de ontwikkeling van het NWP. Het Ontwerp NWP inclusief bijlagen is gepubliceerd in maart 2021, in plaats van in december 2020. Tot dit uitstel is door uw voorganger besloten, gezamenlijk met de bovengenoemde partners en na raadpleging van de Europese Commissie en de overige lidstaten. Zo is het zorgvuldig doorlopen van het totstandkomingsproces met de participatie en benodigde afstemming met andere departementen en medeoverheden geborgd. Het Programma Noordzee had hierdoor tijd om keuzes te maken op basis van een integrale afweging. De Stroomgebiedsbeheerplannen hadden hierdoor tijd om de vertraagde regionale inbreng alsnog mee te nemen. Na publicatie in maart 2021 lag het Ontwerp Nationaal Water Programma een half jaar ter inzage, conform Europese verplichtingen. De publicatie van het Nationaal Water Programma 2022-2027 inclusief de bijlagen is voorzien in maart 2022. De originele termijn van december 2021 wordt hiermee met drie maanden worden overschreden.

Participatie/Afstemming

UvW, IPO, VNG, VEWIN zijn ambtelijk betrokken in de projectorganisatie van het NWP en in de Stuurgroep NWP. Begin 2020 zijn thema- en gebiedssessies gehouden waar betrokken partijen (overheden en belangenorganisaties) mee hebben gedacht over het NWP. In september 2020 is het Ontwerp NWP met maatschappelijke partijen besproken in een consultatie van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL). Het OFL heeft op basis van de consultatie een formeel advies aangeboden. De aandachtspunten uit deze adviezen zijn verwerkt in het Ontwerp NWP. Tijdens 6 maanden terinzagelegging van maandag 22 maart 2021 tot en met dinsdag 21 september 2021, kon eenieder reageren op het Ontwerp NWP door het indienen van een zienswijze. In totaal zijn er 89 zienswijzen, deels ook uit het buitenland binnengekomen, onder te verdelen in 1490 specifieke items. Indieners zijn grotendeels maatschappelijke organisaties (27) en overheden (25), maar ook bedrijven (13) en belangen/branche organisaties (8).

Belangrijke onderdelen van het NWP 2022-2027

Het vorige kabinet heeft de afgelopen jaren het waterbeleid en de uitvoering daarvan verder versterkt en het NWP bouwt hier voor de periode 2022-2027 op voort. Belangrijke onderdelen van dit NWP zijn:

- Werken aan klimaatadaptatie en zoetwaterbeschikbaarheid met stresstesten en adaptatiestrategieën, de impulsregeling klimaatadaptatie en het maatregelpakket zoetwater, een voorkeursvolgorde voor waterbeheer, de strategie klimaatbestendige zoetwatervoorziening hoofdwatersysteem en actief grondwatervoorraadbeheer.
- Voortzetting van het beleid voor waterveiligheid en de uitvoering daarvan via onder andere het Hoogwaterbeschermingsprogramma en het Kennisprogramma Zeespiegelstijging en het ontwerp-Overstromingsrisicobeheerplan.

Datum
14 januari 2021

Wat zijn de
van beleid
kaderri
UvW

Aan
de Minister

Van
Besluit nr. 1/2021

Kaderrichtlijn
mariene
strategie werd
me al duidelijk
uit de tekst.
Graag nog
toelichting op
hoofdzaken
Kaderrichtlijn
maritieme
planning.

- Verankering van het rijksbeleid dat voortkomt uit het Deltaprogramma: de herijking van de Deltabeslissingen en voorkeursstrategieën.
- Werken aan waterkwaliteit: schoon en ecologisch gezond grond- en oppervlaktewater met de maatregelen in de Stroomgebiedbeheerplannen Kaderrichtlijn Water, de Programmatische Aanpak Grote Wateren, het Deltaplan Agrarisch waterbeheer en het actieprogramma PFAS in water.
- Het in samenhang bezien van water en scheepvaart en het versterken van een vlot, veilig, robuust en duurzaam goederenvervoersysteem over water.
- Een nationale watersysteemanalyse waarin lopende analyses op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening, ruimtelijke adaptatie, waterkwaliteit en scheepvaart in samenhang worden bezien, met als doel om voor het nationale watersysteem als geheel integraal afgewogen, lange termijnbesluiten voor te bereiden.
- Het Programma Noordzee combineert onder andere de opgave voor windenergie op de Noordzee met natuurontwikkeling (vergroten biodiversiteit), duurzame visserij en ruimte voor de scheepvaart. Onder de Kaderrichtlijn Mariene Strategie worden maatregelen genomen om de milieutoestand van de Noordzee te verbeteren.
- Een gebiedsgerichte aanpak van de wateropgaven voor de Zuidwestelijke Delta, de Rijn-Maasmonding, de grote rivieren (Programma Integraal Rivier Management), het IJsselmeergebied, de Waddenzee en Eems-Dollard en de kanalen in het beheer van het rijk.

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Overzicht van de wijzigingen t.o.v. het Ontwerp NWP

Over het gehele document zijn ambtelijke wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van recente relevante beleidsontwikkelingen, kennisontwikkeling, praktijkervaringen, politiek bestuurlijke besluiten, Kamervragen en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.). Ook zijn naar aanleiding van de binnengekomen zienswijzen aanpassingen doorgevoerd; de reactienota gaat daar dieper op in. Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht.

Financiering

Het hoofdstuk Financiering is aangepast naar aanleiding van het Coalitieakkoord van eind 2021. De komende jaren wordt via een geleidelijk ingroeimodel structureel meer budget uitgetrokken voor instandhouding van wegen, spoor, hoofdwatersysteem en vaarwegen. De budgettaire kaders voor instandhouding zijn daarmee verruimd. Voor het Hoofdwatersysteem en het Hoofdvaarwegennet zal IenW binnen deze budgettaire kaders nog aanvullende keuzes moeten maken om de instandhoudingsopgaven op termijn beheersbaar te houden.

Water en bodem leidend in ruimtelijke ontwikkeling

Dit onderwerp is steviger neergezet in het definitieve NWP. Er is toegevoegd dat in 2022 wordt gestart met een aanvullende beleidsuitwerking van de randvoorwaarden die het watersysteem stelt aan ruimtelijke ontwikkeling, nu en vanwege klimaatverandering en zeespiegelstijging in de toekomst. Het belang van water en bodem leidend in ruimtelijke ontwikkeling wordt ook in het nieuwe coalitieakkoord onderstreept.

Zwerfafval en microplastics

De paragraaf zwerfafval en microplastics is geactualiseerd. Ingegaan wordt op extreme situaties en chemisch afval dat bij hoogwater een probleem vormt.

Daarnaast zijn de ambities en de financiële dekking gecheckt. Een explicietere beschrijving is gegeven van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen.
Klimaatneutraal werken
De ambitie **'energieneutraal werken'** voor Rijkswaterstaat is aangescherpt naar **'klimaatneutraal werken'**.

Inzet RWS-areaal voor duurzame energie

Naar aanleiding van zeer recente besluiten van de BSR omtrent de ambities ten aanzien van klimaatneutraal en energieneutraal zijn tekstuele aanpassingen over energie en verduurzaming (hoofdstuk 16) doorgevoerd.

Waterveiligheid

De rol van Rijkswaterstaat bij crisismanagement is toegevoegd en er is een aanpassing gedaan in de termijn waarop klimaatverandering effect heeft op het sluiten van stormvloedkeringen.

Overstromingen Limburg in de zomer van 2021

Naar aanleiding van de overstromingen in Limburg in de zomer van 2021 en het instellen van de beleidstafel wateroverlast en hoogwater zijn enkele tekstuele aanpassingen gedaan.

7^e actieprogramma Nitraat

Naar aanleiding van de vaststelling van het 7^e actieprogramma Nitraat op 1 januari 2022 is het mestbeleid in hoofdstuk Waterkwaliteit geconcretiseerd.

Kamervragen biodiversiteit

Naar aanleiding van twee Kamervragen over biodiversiteit zijn enkele tekstaanpassingen gedaan. Een van de Kamervragen vroeg aandacht voor het benoemen van de biodiversiteit als samenhangende uitdaging met betrekking tot de wateropgaven. Dit ontbrak in het Ontwerp NWP en daarom is biodiversiteit opgenomen in de opsomming van samenhangende uitdagingen. De tweede Kamervraag ging erover of medegebruik verenigbaar moet zijn met de te beschermen natuur van de betreffende wateren. Hiervoor is een toelichtende zin opgenomen dat medegebruik inderdaad verenigbaar moet zijn met de te beschermen natuur van de betreffende wateren.

Veroorzakersbeginsel

Het veroorzakersbeginsel (toegelicht in 'Afwegen van belangen'), dat in dit afwegen van belangen een belangrijke rol speelt, bestaat niet alleen uit het goed in beeld brengen van effecten van rivieringrepen, maar ook uit de belangenafweging of die effecten aanvaardbaar zijn en het nemen van maatregelen door de initiatiefnemer om de negatieve effecten te beperken. De ambtshalve wijziging beoogt deze in steek te verduidelijken en formuleert nu een uitvoerbare toepassing van het veroorzakersbeginsel.

Deltaplan Zoetwater fase 2

De PM in hoofdstuk 13 over Voldoende Water is ingevuld naar aanleiding van de besluitvorming binnen het Bestuurlijk Platform Zoetwater over de maatregelen voor fase 2 (2022 – 2027) van het Deltaplan Zoetwater, inclusief een aantal maatregelen in het hoofdwatersysteem.

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Wadden

De teksten zijn in lijn gebracht met de teksten van de gebiedsagenda Wadden.

Noordzee

Het hoofdstuk Noordzee is in lijn gebracht met het Programma Noordzee.

Maatregelentabellen

Maatregelentabellen zijn geüpdatet en gematcht op het MIRT 2022, de laatste versies van het Deltaprogramma en de V&R-maatregelen.

KNMI'21 Klimaatsignaal

Naar aanleiding van het verschenen KNMI'21 Klimaatsignaal op 25 oktober 2021 zijn enkele tekstaanpassingen gedaan.

Moties

De moties en toezeggingen tijdens het Tweeminutendebat Water op 24 juni 2021 en het WGO Water op 22 november 2021 hebben niet geleid tot tekstuele aanpassingen van het Nationaal Water Programma. In de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer zal op de voortgang van de moties en toezeggingen worden ingegaan.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Nationaal Water Programma 2022-2027	
2	Kaarten en infographics NWP	
3	Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027	
4	Overstromingsrisicobeheerplan 2022-2027	
5	Programma Noordzee	Aanpassing van PNZ vindt nog plaats en wordt toegevoegd voor RFL.
6	Mariene Strategie deel 3 (KRM programma van maatregelen)	
7	Reactienota NWP	

Datum
14 januari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
7

Aan
de Minister

Van

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Aan
Van Minister
WOM/MIW

nota

Aanbieding definitief concept Programma Noordzee 2022-
2027 aan RFL/MR

TER BESLISSING

Datum
14 februari 2022
Onze referentie
IENW/BSK-2022/35356

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Beslistermijn
21 februari 2022

Akkoord, zoals besproken in BWO heden;
eventuele ontbrekende punten langs de lijnen van
besluitvorming in BWO invullen.

Aanleiding

Op 14 februari jl. is het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 (NWP), inclusief bijlagen, toegezonden aan de CFL. Onderdeel van de bijlagen is het Programma Noordzee 2022-2027 (PNZ). U werd al geïnformeerd over de verzending van het NWP en bijlagen via rondzendmap-2022/239. Bij deze stukken ontbrak het PNZ nog. Het is nu beschikbaar. Uw akkoord als coördinerend minister voor de Noordzee is formeel nodig voor de doorgeleiding na de CFL van de complete set met NWP stukken, dus inclusief het PNZ, aan de RFL en MR.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de verzending van het PNZ inclusief bijlagen, aan de RFL/MR voor behandeling op 15 maart (RFL) en 18 maart (MR).
- Daarbij gelden als voorwaarden dat a) eveneens akkoord is verkregen van de andere betrokken bewindspersonen en b) dat overeenstemming is bereikt over de financiële dekking van de gevolggkosten voor de aanwijzing van windenergiegebieden in een bewindspersonenoverleg voorafgaand aan de RFL.

Kernpunten

- Het NWP dient 18 maart in de Ministerraad te worden vastgesteld. Het Programma Noordzee 2022-2027 (bijlage 1) is een zelfstandige bijlage bij het NWP en beschrijft de ruimtelijke planning, beleid, maatregelen en beheer (zie toelichting) voor de Noordzee.
- Het PNZ vormt eveneens het kader waarbinnen het Rijk uitvoering geeft aan afspraken gemaakt in het Noordzeeakkoord over het in balans realiseren van de voedsel-, energie- en natuurtransities in afstemming met andere gebruiksfuncties.
- Prominent onderdeel is de aanwijzing van windenergiegebieden in Hoofdstuk 9 (ruimtelijke ordening), een noodzakelijke stap op basis van de Wet windenergie op zee om te kunnen komen tot de realisatie van 10,7 GW extra windenergie passend bij de ambities van het kabinet van minimaal 55% CO2-reductie in 2030.
- De inpassingskosten voor windenergie op zee zijn nog onderwerp van besluitvorming. Hiertoe wordt nog een bewindspersonenoverleg belegd. U ontvangt een separate nota met toelichting op de laatste geschilpunten en voorgestelde oplossingen.

- Het ontwerp PNZ heeft met het NWP 6 maanden ter inzage gelegen nadat het in maart 2021 was goedgekeurd. Op dit ontwerp PNZ zijn bijna 800 deelzienswijzen ontvangen.
- Op het aanvullend ontwerp, dat de aanwijzing van windenergiegebieden passend bij de extra opgave ten gevolge van toegenomen klimaatambities beschreef en omwille van additioneel onderzoek en maatschappelijk overleg pas in oktober 2021 kon worden afgerond, zijn na terinzagelegging nog eens 274 deelzienswijzen ontvangen.
- De beantwoording van deze deelzienswijzen heeft zijn beslag gekregen in de reactienota NWP (bijlage 2, die al eerder met het NWP aan u is voorgelegd) en de reactienota bij het aanvullend ontwerp (bijlage 3). In **beide reactienota's wordt ook ingegaan op ambtshalve wijzigingen ten** gevolge van nieuwe ontwikkelingen (zoals Fit for 55 in EU-kader, uitstel Omgevingswet en Coalitieakkoord).
- Na verwerking van deze aanpassingen zijn ontwerp en aanvullend ontwerp samengevoegd tot een definitief concept PNZ, dat nu inclusief de bijlage KRM deel III, Programma van Maatregelen (bijlage 4), aan u wordt voorgelegd ter goedkeuring voor verzending aan de RFL/MR.

Datum
14 februari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
19 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

Toelichting

Het PNZ beschrijft de lange-termijn visie voor het Noordzeebeleid met een doorkijk naar 2050 en met concrete uitwerking van beleid, beheer en maatregelen voor de periode 2022-2027 in relatie tot mondiale (SDG's¹, akkoord van Parijs, CBD²) en regionale (EU, OSPAR³) ontwikkelingen en nationale maatschappelijke opgaven (zoals voortkomend uit de NOVI, het klimaatakkoord en het Noordzeeakkoord). Het zoekt daarbij naar de balans tussen de drie grote transities op de Noordzee (natuur-, voedsel- en energietransitie) en ander ruimtelijk gebruik, passend binnen de randvoorwaarden van een gezond ecosysteem en het terugdringen van verontreiniging. Daartoe beschrijft het beleid en maatregelen ter versterking van het ecosysteem, gericht op de transitie naar een duurzame voedselvoorziening, naar een duurzaam energiesysteem, rondom scheepvaart, en voor andere nationale belangen uit de NOVI. Verder beschrijft het de inzet op de Duurzame blauwe economie, de Ruimtelijke Ordening (inclusief de aanwijzing van windenergiegebieden), en de verschillende beleids- en afwegingskaders die het Rijk hanteert, bijvoorbeeld in relatie tot besluitvorming over de schaarse ruimte of bij vergunningverlening. Verder is een hoofdstuk gewijd aan kennisontwikkeling en monitoring.

Politieke context

- Met dit PNZ voldoet u aan de wettelijke verplichting op basis van de Waterwet om een beheer- en ontwikkelplan voor het Nederlandse deel van de Noordzee op te nemen in het Nationaal Waterprogramma. Ook vult u hiermee Europeesrechtelijke verplichtingen in op basis van de richtlijn Maritieme Ruimtelijk Planning (MRP) en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). U maakt met de aanwijzing van windenergiegebieden een ruimtelijke reservering die kan leiden tot tijdelijke realisatie van maximaal 10,7 GW windenergie op zee, aanvullend op reeds geplande en deels gerealiseerde windenergie op zee, in de periode tot en met 2030.

¹ Sustainable Development Goals, VN 2030 agenda

² Convention on Biological Diversity

³ Oslo-Paris Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic

Dit is noodzakelijk voor het kunnen behalen van de klimaatambities uit het Coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV.

Datum
14 februari 2022
Onze referentie

Financiële/juridische overwegingen

- Het PNZ vervangt de Beleidsnota Noordzee 2016-2021. Het beschrijft de ruimtelijke planning op de Nederlandse Noordzee, de maatregelen om de goede milieutoestand te bereiken en het daartoe te voeren beheer. Het juridische kader daarvoor bestaat uit de wettelijke verplichtingen van de Waterwet, de aanstaande Omgevingswet, de MRP en de KRM. De Waterwet geeft de wettelijke verplichting tot het opstellen van een nationaal waterplan én een Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren. Aan deze verplichting is voor de periode 2022-2027 uitvoering gegeven met het NWP. Het NWP is voor de ruimtelijke aspecten ook een structuurvisie. Dit PNZ geeft als zelfstandig leesbare bijlage bij het NWP de onderbouwing van het Noordzeebeleid dat daarin is beschreven. Het PNZ als onderdeel van het NWP wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van de ministers van IenW en LNV, de ministers voor NenS en VRO in overeenstemming met de minister voor KenE en de staatssecretaris van EZK.
- Het ontwerp PNZ is als bijlage bij het ontwerp NWP in maart door uw voorganger, mede namens de ministers van LNV en BZK, aan de Tweede Kamer aangeboden, en heeft aansluitend een half jaar ter inzage gelegen. Bij het vaststellen van het ontwerp PNZ in maart 2021 kon de aanwijzing van windenergiegebieden nog niet worden afgerond. Door middel van een aanvullend ontwerp is hierna, op basis van nader onderzoek naar de ecologische inpasbaarheid en maatschappelijke consensus in het Noordzeeoverleg en met enkele aanvullende voorwaarden, invulling gegeven. Na goedkeuring in de ministerraad van 29 oktober 2021 heeft dit aanvullend ontwerp vervolgens 6 weken ter inzage gelegen. De zienswijzen ontvangen op zowel de terinzagelegging van het ontwerp als het aanvullend ontwerp worden beantwoord in respectievelijk de reactienota bij het NWP als de reactienota bij het aanvullend ontwerp. Waar noodzakelijk zijn de teksten van het ontwerp en aanvullend ontwerp aangepast. Ambtshalve wijzigingen in beide documenten worden **eveneens toegelicht in de reactienota's**.
- De realisatie van windenergie op zee brengt naast ontwikkel- en operationele kosten van windparken, die bij de exploitant liggen, ook kosten mee voor ander gebruik van de Noordzee. Bijvoorbeeld voor natuurherstel, ecologisch onderzoek, scheepvaartveiligheid en aanpassingen van de aard en omvang van de visserij en de doorwerking in de keten daarachter bij een kleiner wordende sector en de inpassing van aanlanding van energie op land. Om de realisatie van 21 GW tot en met 2030 mogelijk te maken, is het zaak hiervoor voldoende middelen beschikbaar te stellen. Deze kosten zijn orde grootte 1,9 miljard tot 2030, en jaarlijks 104 miljoen vanaf 2031 voor WoZ.⁴ Daarnaast zijn er nog 189 miljoen tot en met 2030 en 7,5 miljoen jaarlijks vanaf 2031 nodig voor noodzakelijke PNZ kosten. In de versie van de stukken die aan het CFL zijn gestuurd is daarom nog een voorbehoud gemaakt over de financiering van de gevolgkosten voor WoZ. Dekking van deze kosten is een

Uiterlijk bij
19 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

⁴ De beheerskosten voor het Net op Zee voor RWS zijn hierbij inbegrepen.

voorwaarde voor het kunnen aanwijzen van windenergiegebieden passend bij de kabinetsambitie van minimaal 55% CO2-reductie in 2030. De omvang van de noodzakelijke middelen maakt inpassing in departementale begrotingen realistisch gezien niet mogelijk. Deze dekking dient te worden gevonden voordat bespreking van het PNZ in de RFL plaatsvindt. Daartoe wordt momenteel een extra bewindspersonenoverleg belegd door EZK.

Datum
14 februari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
19 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

Krachtenveld

- Het PNZ is uitgebreid afgestemd met LNV/NenS, EZK/KenE, FIN, DEF en BZK/VRO, intern IenW met HBJZ, RWS en DGLM. Het Noordzeeoverleg o.v.v. Bescherming persoonlijke levenssfeer steunt het ontwerp PNZ en het voorstel voor de aanwijzing van windenergiegebieden en de aanvullende voorwaarden zoals verwoord in het aanvullend ontwerp op basis van consensusvormend overleg. Zowel over het ontwerp PNZ als het aanvullend ontwerp hebben brede maatschappelijke bijeenkomsten plaatsgevonden.
- Deze stukken worden eveneens voorgelegd aan M-LNV, M-NenS, M-KenE, M-VRO en stasEZK. Doorgeleiding aan de RFL/MR vereist aanvullend akkoord van deze bewindspersonen. Intern RWS is instemming verkregen van HBJZ, DGLM en RWS.
- U wordt separaat geïnformeerd over de bespreking van de dekking van de gevolgkosten van de inpassing van windenergie op zee en de noodzakelijke kosten van het PNZ voorafgaand aan het hiertoe te beleggen bewindspersonenoverleg.

Communicatie

- Wanneer het NWP wordt vastgesteld in de MR van 18 maart zal een persbericht worden uitgebracht. Het NWP team draagt hier zorg voor.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Definitief concept Programma Noordzee	Volledige tekst van het Programma Noordzee 2022-2027 (behoudens opmaak en kaartenmateriaal)
2	Reactienota NWP	Bevat de beantwoording van de zienswijzen ontvangen op het ontwerp PNZ en beschrijft ambtshalve wijzigingen
3	Aanvullende reactienota	Bevat de beantwoording van de zienswijzen ontvangen op het aanvullend ontwerp PNZ en beschrijft ambtshalve wijzigingen

4	KRM deel III, Programma van Maatregelen	Bevat het totaal van maatregelen gericht op het bereiken van de Goede Milieu Toestand volgens de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.
---	---	--

Datum
14 februari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
19 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

Aan
Van

Minister
WOM/MIW

nota

Verslag BWO financiering PNZ 22 februari

TER BESLISSING

Datum
23 februari 2022
Onze referentie
IENW/BSK-2022/43131

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Beslistermijn
4 maart 2022

Uiterlijk bij
25 februari 2022

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op 22 februari vond een extra bewindspersonenoverleg plaats over de dekking voor de kosten van het Programma Noordzee 2022-2027 (PNZ). Met de overeenstemming bereikt tijdens dit BWO is aan de laatste voorwaarde voldaan waarmee het PNZ als bijlage bij het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 (NWP) kan worden besproken in de RFL en kan worden aangeboden ter vaststelling in de MR van 18 maart 2022. Dit verslag legt de conclusies van het BWO vast.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met het verslag en nazending van dit verslag aan de RFL.

Kernpunten

- Het definitieve concept-PNZ bevat een voorbehoud voor vaststelling in de Ministerraad over de noodzaak van dekking voor de gevolgbkosten van de aanwijzing van windenergiegebieden. Ten einde deze dekking te bespreken vond op 22 februari jl. een bewindspersonenoverleg plaats.
- Het verslag van deze bijeenkomst wordt ter verificatie voorgelegd aan de deelnemende bewindspersonen (naast uzelf M-LNV, M-NenS, M-VRO, M-FIN, M-KenE en stasDEF), waarna de voorbehouden in het PNZ kunnen worden verwijderd en de tekst kan worden aangeboden ter vaststelling in de MR.
- Het verslag is afgestemd met de bij het overleg aanwezige ondersteunende ambtenaren en zal na uw akkoord als nazending worden toegevoegd aan de stukken voor de RFL van 8 maart, waar formele besluitvorming plaatsvindt over het Programma Noordzee.
- Het is mogelijk dat M-FIN expliciet zal vragen om de overeenstemming over de financiering in het bewindspersonenoverleg met een RFL besluit te bekrachtigen, omdat een bewindspersonenoverleg geen besluitvormende status heeft.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Persoonsgegevens.

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	<i>Verslag bewindspersonenoverleg 22 februari 2022</i>	<i>Verslag van het bewindspersonenoverleg van 22 februari over de dekking van de kosten van beleid in het PNZ, waaronder de aanwijzing van windenergiegebieden</i>

Datum

23 februari 2022

Onze referentie

Uiterlijk bij

25 februari 2022

Bijlage(n)

1

Aan

Minister

Van

WOM/MIW

Toelichting

In het bewindspersonenoverleg lagen drie beslispunten voor. De conclusies worden hieronder toegelicht.

Besispunt 1: dekking van inpassingskosten windenergie op zee uit het Programma Noordzee 2022-2027

1a) Voor de ruimtelijke inpassing van 21 GW windenergie op zee is een investering nodig van 1,686 miljard aan incidentele kosten.

Het voorstel is om de incidentele kosten van 1,686 miljard te dekken uit het klimaatfonds, omdat ze rechtstreeks bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Hiermee loopt deze claim/aanvraag vooruit op de governance van het klimaatfonds.

Conclusie: in het BWO bestaat overeenstemming over dit dekkingsvoorstel, waarmee het voorbehoud t.a.v. het Ontwerp Programma Noordzee 2022 – 2027, op het punt van financierbaarheid, na besluitvorming in de RFL kan komen te vervallen. Hiermee kan het Programma Noordzee ter besluitvorming worden voorgelegd aan de RFL/MR.

1b) Voor de inpassing van windenergie op zee worden de volgende structurele kosten gemaakt: 244 miljoen tot en met 2030 + 100 miljoen euro per jaar vanaf 2031.

Geadviseerd wordt deze kosten structureel door te belasten aan de windparkexploitanten. Hiermee wordt voorkomen dat de klimaatrekening wordt doorgeschoven naar de toekomst, resulterend in een oplopende schuld van de staat cf. berekening van het CPB.

- ➔ De minister voor Klimaat en Energie licht toe dat in gesprek met Financiën de wijze van doorbelasting zal worden bepaald die het best past bij de Nederlandse situatie en het tempo behoudt.

Conclusie: in het BWO bestaat overeenstemming over dit dekkingsvoorstel, waarmee het voorbehoud t.a.v. het Ontwerp Programma Noordzee 2022 – 2027, op het punt van financierbaarheid, na besluitvorming in de RFL kan komen te vervallen. Hiermee kan het Programma Noordzee ter besluitvorming worden voorgelegd aan de RFL/MR.

Besispunt 2: dekking van de kosten voor de Routekaart duurzame voedselproductie in windparken als onderdeel van inpassingskosten windenergie op zee

Gevraagd wordt om aan te geven of deze middelen uit het klimaatfonds gefinancierd kunnen worden.

Conclusie: in het BWO bestaat overeenstemming dat deze middelen nu niet uit het klimaatfonds gedekt kunnen worden, waarmee dit geen onderdeel uitmaakt van de besluitvorming door de RFL/MR.

Datum
23 februari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
25 februari 2022

Bijlage(n)
1

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

- ➔ De minister voor Klimaat en Energie licht toe dat deze post in het voorjaar kan worden meegenomen in de integrale afweging over het klimaatfonds.
- ➔ De minister van Financiën benadrukt dat financiering van de door de minister van LNV ingebrachte kosten uit het klimaatfonds niet voor de hand ligt.

Datum
23 februari 2022
Onze referentie

Uiterlijk bij
25 februari 2022

Bijlage(n)
1

Aan
Minister

Van
WOM/MIW

Beslispunt 3: dekking van de overige kosten verbonden aan de uitvoering van het Programma Noordzee, maar niet één-op-één verbonden aan windenergie op zee

Gevraagd wordt akkoord te gaan met het aanwenden van eigen middelen ten einde de overblijvende ambities niet direct gelinkt aan windenergie op zee te bekostigen.

Conclusie: in het BWO bestaat overeenstemming over dit voorstel.

Politieke context

- De overeenstemming over de dekking voor de gevolgkosten van de aanwijzing van windenergiegebieden maakt de weg vrij om het PNZ als bijlage bij het NWP vast te stellen, aan te bieden aan de kamer en te publiceren. Daarmee behoudt het kabinet zicht op het verwezenlijken van de klimaatambitie uit het Coalitieakkoord.
- Financiën benadrukt dat formele besluitvorming over de financiering in de RFL moet plaatsvinden. Met vaststellen van het PNZ als bijlage bij het NWP, inclusief alle bijlagen en het nagestuurde verslag van het bewindspersonenoverleg, is aan deze voorwaarde voldaan, maar mogelijk zal de minister van Financiën aandacht vragen voor een formeel besluit over het verslag. Naar verwachting zal iedereen instemmen (alle betrokken bewindspersonen zijn op de hoogte van de inhoud van het verslag).

Financiële/juridische overwegingen

- Conclusie 1 betekent dat de gevolgkosten voor IenW van de inpassing van windenergie op zee (met name scheepvaartveiligheid, maar ook kosten voor beheer en beleid) geheel gedekt worden. Financiële consequenties voor IenW worden daarmee vermeden.
- Conclusie 2 heeft geen financiële consequentie voor IenW.
- Conclusie 3 betekent dat IenW voor 26 miljoen euro tot en met 2030 binnen de eigen begroting zal moeten inpassen en orde grootte 2 miljoen structureel na 2030.
- De uitwerking van de precieze posten die de basis vormt voor bovenstaande besluitvorming zal in het dg overleg Noordzee worden vastgelegd.
- Op basis van deze overeenstemming is aanpassing van de tekst van het PNZ (met uitzondering van het verwijderen van de voorbehouden over financiering) niet aan de orde.